

Előhang a régi szép időkől

„Szeszics (írói álnéven: Bélafi) dalárdista mindenképpen különös fiatalember volt. Fehér posztókalapot viselt télen; esős időben többször végigment az úton a Császárfürdőtől a Flórián térig, amíg valakit talált, akinek esernyőjét felajánlhatta. Miután nadrágját csak könyvek között vasalhatta, az óbudai kövezet ette a cipőt, a frakkhoz való szárnyas köpönyeget, melyet egy pesti kirakatban magának kiszemelt, megvette más.

Szeszics Óbudán élt. Nagy lapalapítás, színházi működés, sőt kultúrmozi igazgatása volt az életprogramja, amint ez már a fiatalembereknél szokásos. Minden új plakátra haragudott, amelyet Óbudán kiragasztottak. Mintha a helybeli táncmester hirdetése az ő plakátjainak helyét foglalná el. Éjszaka le is tépett egy pár hirdetést.

A kisváros, ahol Szeszics nagy terveiről álmodozott, cseppet sem méltányolta a bolondos fiatalembert. A földszintes házikók között, a Mókus utcától a Jós utcáig egyetlen ablak sem nyílt meg, hogy valaki az ablakra könyökölve meghallgassa Szeszics mondanivalóit. Nincs

konkurencia, aludni mentek a tengerészek, levette kék szoknyáját, fehér karingét a sekrestyés; a vidám csónakosok, akik evezve és dalolva vitték hölgyeiket a Dunán, messzire mentek. Üzletéről álmodik hortyogva a kereskedő, míg éjszemű felesége ábrándok hímporával a szempilláin, félig ébren hallgatja az ablakok alatt hangzó lépéseket.

A Flórián téren a holdfényben megkisebbedik a kövített szobra. Csak egy tehetetlen kőkatona most a szobor, míg Szeszics árnyéka hosszú, hatalmas, felér az emeleti ablakokig, ahol bizonyára azok a finom asszonyok alusznak, akik mindig azt keresik az újságban, hogy mikor alapítja meg színházát vagy lapját Bélafi. Ámbátor, ha volna valahol, valaki... De nem, az ablakok mind bezárva, az erkélyek üresek és némák, a földszinten sehol egy lámpa, amely mellett szerelmeskednek vagy haldokolnak. És ezen az éjszakán mégis lett valaki, akiért érdemes volt ébren tölteni az éjszakát.

A téren kinyílt egy erkély, és fehérbe öltözött fiatal nő hajolt ki az erkélyen. Gondolkozva körülnézett, mintha várt volna valakit. Arcát megvilágította a hold. Fehér volt, mintha Vörösmarty regéiből érkezett volna. Hollóhaját egyetlen tű tartotta, mezítelen karja néha a kísérteteké, akikért agyonlőtték magukat a férjfiak. Szeszics kilépett a Flórián-szobor árnyékából, s kalaplevéve, dobogó

szívvel közeledett az erkélyhez. Az éji látomás nyilván a cserepes virágait öntözte, mert Szeszics vizet érzett a fején. Az erkély alól szemrehányóan emelte fel a fejét. – Asszonyom – szólt rekedten, megrendülve. – Pardon, uram – felelte az inges úrhölgy, és szégyenkezve, tágra nyitott szemmel, bűnbánóan nézett alá a megöntözött Szeszicsre. Még fehér kezével is intett. Aztán zárult az erkélyajtó.

Hogy doboghat a szíve? – gondolta magában a jó Szeszics, és vidor mosollyal, füttyörészve ment hazafelé. Végre, történt vele valami kaland. De a következő éjszakákon hiába várta az erkély megnyílását. Az ismeretség nem fejlődött tovább. Ha utad Óbudára visz, nyájas olvasó, ne csodálkozz ama fehérkalapos fiatalember szomorúságán, akinek bánata olyan szilárdul áll a Flórián téren, mint egy cölöp.”

Krúdy Gyula: Az óbudai szívhalász, 1919

Kilencvenkilenc esztendeje vetette papírra e remek novellát az álmok, álmodozások, misztikus szerelmek írója. Amikor *Krúdy*, mint mindig, késő este és rendszerint kaptatosan hazaérkezett valamelyik egykori lakásába, még maradt ereje megírni egy rövid tárcát, vagy akár egy hosszabb elbeszélést is. Tintával-tollal, húzás vagy szótörlés nélkül dolgozott, sokszor pirkadatig is a szerény megélhetést nyújtó honoráriumért. Így paran-

csolta magát ágyba, azután álomba. Délelőtt megérkezett hozzá a kifutófiú a redakcióból, hogy elvigye a kéziratot a szerkesztőnek. Délutánra nyomdába került a friss cikk, reggel már a legújabb Krúdy-írást olvasták a korán kinyitó fővárosi kávéházakban.

A remekíró valamennyi, megszámlálhatatlan munkája hibátlan volt. Ne köszönjük el idő előtt Krúdy mestertől, lesz még alkalmunk találkozni vele, ha máshol nem, a moziban vagy a tévében, a felejthetetlen *Szindbád* filmben, rádióműsorokban és felolvasásokban, irodalmi és gasztronómiai múzeumokban. Vagy éppenséggel a jó öreg – és jó drága – *Kéhliben*.

Óbuda egyik legpatinásabb vendéglője a Mókus utca 22. szám alatt található Kéhli, amelyet Kéhli József alapított 1899-ben egyszerű borozónak. Családja Turingiából származott, onnan hozták magukkal a szőlészet-borászat ismeretét. A 120 évvel ezelőtt megnyílt helyiségben eleinte nem volt konyha, a vendégek maguk hozták a harapnivalót. Később már hentesárut is tartottak, a kolbászra, szalonnára jobban csúszott a siller és kadarka. Nem volt bőséges a választék, mindazonáltal a marhapörkölt tarhonyával, a tokány és a meleg csülök-hús illata vonzotta az éppen ezekre vágyó óbudai és pesti polgárokat. A vendéglő volt az egyik kedves helye

Krúdy Gyula utolsó lakása ablakában 1930 körül

Krúdynak, emlékét egy kis tábla is megőrökíti az utókornak: *„Itt szokott ülni barátaival Krúdy Gyula, a nagy magyar író. 1933. VII. 15.”*

Csak néhány lépesre van a Kéhlitől az író utolsó bér lakása a Kiskorona utca 1.-ben, ott is halt meg 1933. május 12-én. Később az ő emlékére létesítették a házban a most is működő Kereskedelmi és Vendéglátó Múzeumot. Mi mást tehetünk, mint hogy kölcsönkérünk tőle egy mondatot a szegény szívhalászról, aki esős időben is gyakran végigment az úton a Császárfürdőtől a Flórián térig.